

Referat

Trafiksystemer og mobilitetsdesign

Workshop ved Trafikdage 2013, tirsdag den 27. august kl. 13.20-14.50

Arrangeret af Center for Mobilitet og Urbane Studier, CMUS, AAU

1. beskrivelse

Trafiksystemers udformning er med til at iscenesætte vores hverdagsmobilitet. I denne workshop diskuterede vi, hvordan trafiksystemerne både muliggør og hindrer, at vi bruger dem og oplever dem på bestemte måder. Mobilitetsdesign er et spirende forskningsfelt og praktisk blik på udformningen af trafiksystemer, som bl.a. undersøger problemer og potentialer i de byrum, materialiteter og systemer, som danner de fysiske rammer for mobilitet.

“Mobiliteter “sker” ikke bare. Mobiliteter er omhyggeligt og grundigt designet, planlagt og iscenesat (oppefra). Lige så vigtigt er det, at mobiliteter skabes, udføres og leves, når folk “iscenesætter sig selv” (nedefra). Iscenesættelsen af mobiliteter er en dynamisk proces mellem at “blive iscenesat” (fx. når man bliver stoppet ved trafiklyset) og den “mobile iscenesættelse” af interagerende individer (fx. når man baner sig vej på fortovet).”

(Jensen, O.B. 2013 *Staging Mobilities*, p.4, oversat fra engelsk)

2. program

En række korte inspirationsoplæg fra forskere fra CMUS, Center for Mobilitet og Urbane Studier, AAU, introducerede og eksemplificerede workshopens tema:

Introduktion: At arbejde med mobilitetsdesign

oplæg ved Professor Ole B. Jensen

Eksempel 1: Hvad er letbanen for en “ting”?

oplæg ved Ph.D. stipendiat Mette Olesen

Eksempel 2: At finde vej i udkanten

oplæg ved Ph.D. stipendiat Maria Vestergaard

Eksempel 3: Transportby eller leveby?

oplæg ved Ph.D. stipendiat Ida Lange

Efterfølgende fik deltagerne mulighed for i design-værkstedet at byde ind med viden og perspektiver omkring en udvalgt case – et trafikkrøds i Aalborg Øst:

Workshop: Trafikmaskine og byrum – problemer og potentialer

ved Ph.D. stipendiat Ditte Bendix

3. deltagere

Deltagerne i workshoppen kom fra bl.a. kommuner, universiteter og konsulentvirksomheder.

4. diskussionsemner

Diskussion drejede sig primært om mødet mellem den bløde trafik og biltrafikken. Med den diskussion blev den brede designforståelse, som der blev lagt op til i oplæggene og introduktionen, bekræftet: det

er en syntetiserende opgave at udforme sådan et sted, og de gensidige påvirkninger mellem trafiktekniske løsninger, overordnede planlægningsprincipper (som fx segregering), og et mere socialt-sanseligt designperspektiv lå som en understrøm.

Ift. casen, det specifikke trafikkrøds blev der fx talt om:

- dilemmaet mellem det, der skaber frihed for nogle og ufrihed for andre
- det "regionale" pendlerperspektiv (både bilister og cyklister) i høj fart og med et minimum af lokalt engagement vs. det lokale perspektiv, som handler om sikker skole-/børnehavevej, byliv, lavere hastighed, bredt sanseligt engagement i omgivelserne
- hvordan sameksistensen/konflikten mellem den regionalt orienterede vej og den lokalt orienterede stiftorbindelse kan formgives ved fx krydsninger (tunnel og vejovergang)
- ideen om at føre trafikken igennem området i stedet for udenom (1 af de ti anbefalinger i Arkitektur der forandrer (DAC 2008)) blev drøftet. Intentionen skulle være at få flere folk ind i området og dermed mindske utrygheden (eyes on the road-agtigt), men der er fare for at ødelægge den trygge skolevej, og måske nogle lokale sammenhænge, herunder ikke mindst de sanselige og sociale dimensioner som der blev peget på som en i de interviews med lokale rejsende, der udgjorde en del af workshopmaterialet.
- tilsyneladende ingen simple løsninger på konflikten mellem mobilitetsformerne – snarere en afvejning af prioriteringer med tydelige spændinger i prioriteringen af en mobilitetsform over en anden.

5. opsamling

Alt i alt var det en givtig og livlig diskussion, og workshopformatet med introducerende oplæg, samt diskussion omkring en case med en fysisk model og illustreret baggrundsmateriale var en god måde at samle deltagerne på. Tiden var knap til selve diskussionen, som kunne have været væsentligt længere, så også nogle af de mere detaljerede designfaglige spørgsmål kunne være blevet vendt. Det kunne derfor være en mulighed at lave et lignende format og tema igen, med en udvidet tidsramme.